

RAPPORT

Rapport dato: 12.12.2007

Systemrevisjon ved EWOS AS Avdeling Halså

Adresse: EWOS AS C. Sundts gate 17/19 www.ewos.com Postboks 4 Sentrum N- 5803 Bergen	Tillatelse av: 23.1.2007 med endring av 21.6.2007
Org.nr: 9791840832	Tidsrom 4 og 5 desember 07
Telefon: 55 69 73 08	Revisjonsleder: Oddlaug E Knutsen
Kontaktperson Robin Andre Dahl	Revisor: Sten D Bruaas
Ved revisjonen: Trine Marie Meland	

Rapportens innhold

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen de kontrollerte områdene, dvs selskapets internkontrollsystem relatert til forurensningsloven med forskrifter og produktkontrollloven med forskrifter og virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven.

Hovedkonklusjon

Under revisjonen ble det påvist følgende avvik fra forskrifter og tillatelsen:

Avvik 1: Virksomhetens HMS system har enkelte mangler

- a. Virksomheten har ikke satt kvantitative mål for ivaretagelse av ytre miljø
- b. Avvikssystemet har ikke fungert godt nok mht HMS avvik på ytre miljø
- c. Virksomheten har mangelfulle rutiner for kartlegging av farer og problemer, som grunnlag for å vurdere risiko for ytre miljø.

Avvik 2: Virksomheten har mangler ved kjemikaliehåndteringen

- a. Virksomheten har ikke en oppdatert kjemikaliedokumentasjon
- b. Virksomheten har ikke iverksatt rutiner for å overholde plikten om substitusjon

Avvik 3: Virksomheten har manglende rutiner for håndtering av farlig avfall

- a. Deklarasjonsskjema er ikke korrekt fylt ut med EAL kode
- b. Virksomheten overskrider lagringstiden for farlig avfall

Avvik 4: Vilkår i utslippstillatelsen er ikke fulgt opp

Det ble ikke registrert anmerkninger.

Mange av de elementene som et velfungerende HMS system skal inneholde er til dels på plass (jf HMS forskriftens § 5). Fylkesmannens gjennomgang viser imidlertid at det trenges mer fokus rettet mot ytre miljø som tema.

Innhold

1	INNLEDNING	3
2	DOKUMENTGRUNNLAG	3
3	OMFANG.....	4
4	AVVIK	4
5	ANMERKNINGER	6
6	KOMMENTAR	6
7	GJENNOMFØRING	6
8	ANDRE FORHOLD.....	6
9	DELTAGERLISTE	6

1 Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon ved EWOS AS 4. og 5. desember 2007.

- § *Systemrevisjon* er en systematisk granskning av virksomheten for å fastslå om internkontrollaktiviteter og tilhørende resultater stemmer overens med det som er planlagt. En systemrevisjon vil vanligvis omfatte en gjennomgang av virksomhetens HMS-dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.
- § *Verifikasjon* er bekreftelse ved å undersøke og fremskaffe objektivt bevis på at spesifiserte krav er oppfylt.

Systemrevisjoner inngår som en del av miljøvernavdelingens arbeid med å håndheve gjeldende krav med hensyn til beskyttelse av det ytre miljø. Kontrollen fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av selskapets miljøarbeid eller miljøstatus.

Hensikten med kontrollen var å fastslå om selskapets internkontroll er effektivt med hensyn til å nå fastsatte mål for miljø, om det tilfredsstillende kravene i internkontrollforskriften, hvorvidt forhold som er beskrevet i systemet stemmer overens med praksis i selskapet (kart og terreng) og å påse at krav fastsatt i forurensningsloven med tilhørende forskrifter og vilkår i gitte tillatelser overholdes av selskapet.

Kontrollen ble gjennomført ved granskning av dokumenter, ved intervjuer av relevante personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen.

- § *Avvik* er overtredelse av krav fastsatt i, eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- § *Anmerkning* er forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen på avvik.

2 Dokumentgrunnlag

Følgende dokumenter danner grunnlaget for kontrollen:

- § Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) (med senere endringer)
- § Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- § Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- § Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- § Tillatelse av 23.1.2006 (med senere endringer av 23.06.2007)

Fylkesmannen hadde følgende dokumenter fra EWOS AS tilgjengelig før gjennomføringen av systemrevisjonen:

- § Organisasjonskart EWOS AS, Norway produksjon Halså
- § HMS politikk datert 26.4.2007
- § Introduksjonskart for nyansatte
- § Sikker jobbanalyse
- § Rutine for avviksbehandling i EWOS
- § Revisjonsplan interne revisjoner
- § Varsling av utilsiktede utslipp til ytre miljø

I tillegg ble noe dokumentasjon fremvist på PC under revisjonen (avvikssystem).

3 Omfang

Kontrollen besto av systemrevisjon av EWOS AS sin internkontroll, sett i forhold til krav fastsatt i medhold av forurensningsloven med tilhørende forskrifter, produktkontroll-loven med tilhørende forskrifter og virksomhetens utslippstillatelse etter forurensningsloven. Det ble også gjennomført verifikasjon i produksjonslokalene og verksted m/uteområder.

Fylkesmannen har ikke vurdert andre forhold ved selskapets virksomhet.

4 Avvik

Følgende avvik ble avdekket under revisjonen:

Avvik 1: Virksomhetens HMS system har enkelte mangler

a. Virksomheten har ikke satt kvantitative mål for ivaretagelse av ytre miljø

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 4

Begrunnelse: Virksomheten har et forbedringspotensiale knyttet til arbeid med mål for HMS arbeidet innen ytre miljø. Målsettingene for ytre miljø er lite operasjonelle og lite egna for å iverksette aktiviteter, samt å kunne vurdere om målet er nådd.

b. Avvikssystemet har ikke fungert godt nok mht HMS avvik på ytre miljø

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 7

Begrunnelse: Virksomheten har etablert system for håndtering av HMS avvik, men kjente forhold som er klare avvik fra utslippstillatelsen er ikke fanget opp og håndtert. Avvik fra vilkår nr 3.1 Utslipp til vann og avvik 4.1 Utslipp til luft

c. Virksomheten har mangelfulle rutiner for kartlegging av farer og problemer, som grunnlag for å vurdere risiko for ytre miljø.

Referanse lovverk: HMS forskriften § 5.2 pkt 6, og tillatelsens vilkår 10

Begrunnelse: Det er gjort en risikovurdering i 2004 som har gitt grunnlag for handlingsplan med aktiviteter - som for eksempel IPPC oppfølging, oljesøl med mer. Det mangler imidlertid viktige tema som farlig avfall, tilstandskontroll på oljetanker, kjemikaliebruk.

Avvik 2: Virksomheten har mangler ved kjemikaliehåndteringen

- a. Virksomheten har ikke iverksatt rutiner for å overholde plikten om substitusjon

Referanse lovverk - kjemikalielovgivningen: Produktkontrollloven § 3a og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd, punkt 7. Utslippstillatelsens vilkår nr 7.

Begrunnelse: Substitusjon er ikke ukjent som begrep, men vurderingen av produktene er noe tilfeldig og virksomheten har dermed ikke god nok styring på hva som kjøpes inn. Det er bla observert produkter med trikloreten, som er på den såkalte prioritetslisten (se miljøstatus.no). FM forventer skriftlighet på rutiner her, jf HMS forskriften § 5 pkt 7.

- b. Virksomheten har ikke en oppdatert kjemikaliedokumentasjon

Referanse lovverk: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd, punkt 7 og produktkontrollloven § 3

Begrunnelse: Enkelte HMS datablad er for gamle, inneholder ikke registreringsnummer i produktregisteret (pnr), det finnes produktdatablad til uaktuelle produkter (for eksempel fra 1988).

Avvik 3: Virksomheten har manglende rutiner for håndtering av farlig avfall

Referanse lovverk: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-8 og 12

- a. Virksomheten overskrider lagringstiden for farlig avfall

Begrunnelse: Årlig leveringsplikt inntreer for hver fraksjon farlig avfall, når virksomheten har mer enn 1 kg (for eksempel spillolje sist levert 130807 og 191205).

- b. Deklarasjonsskjema er ikke korrekt fylt ut med EAL kode

Begrunnelse: EAL koder: virksomheten er selv ansvarlig for at avfallet blir deklarerert rett – for eksempel slam fra renhold av fiskeoljetanker er ikke påført kode. Rett kode skal antagelig være EAL kode 200126.

Avvik 4: Vilkår i utslippstillatelsen er ikke fulgt opp

Referanse utslippstillatelsen av 21.6.2006 med endring av 21.6.2007: vilkår 3.1 utslipp til vann og 3.2 oljeholdig avløpsvann og vilkår 4 utslipp til luft (lukt)

Begrunnelse: Avvik fra tillatelsens vilkår. Det er ikke er installert fettavskiller eller oljeutskiller. Scrubber anlegget med skorstein er ikke i drift innen fristen som var satt til 30.10.2007 (jf brev av 21.6.2007).

5 Anmerkninger

Det ble ikke anført noen anmerkninger.

6 Øvrige kommentarer

Det kom frem under revisjonen at ledelsen i EWOS på Forøy i liten grad har blitt delaktig i den kontakten som virksomheten har med Fylkesmannen under søknadsprosessen.

7 Gjennomføring

Kontrollen omfattet følgende aktiviteter:

Åpningsmøte

Åpningsmøtet ble avholdt 4. desember klokken 09-1000 på EWOS sitt møterom. Her ga Fylkesmannen informasjon om gjennomføringen av kontrollen. Videre ga EWOS en kort presentasjon av virksomheten og internkontrollarbeidet.

Intervjuer og verifikasjoner

I alt 6 personer ble intervjuet den 4 og 5 desember. Det ble også foretatt en verifikasjon av produksjonsanlegget og verkstedet.

Avslutningsmøte

Avslutningsmøtet ble avholdt 5. desember 13.30 – 14.30 på EWOSs møterom. Registrerte avvik og anmerkninger ble presentert. Fylkesmannen oppfattet det slik at EWOS var inneforstått med de avvikene som ble presentert på møtet.

8 Andre forhold

Fylkesmannen takker EWOS representanter ved revisjonen for et godt og konstruktivt samarbeid under hele revisjonen. Som nevnt i innledningen er dette en avviksrapport og gir således ikke en totalvurdering av selskapets miljøarbeid eller miljøstatus.

Vi vil derfor legge til her at vi observerte svært mange positive forhold med hensyn på arbeidet med å ivareta det ytre miljøet ved bedriften. Anlegget på Forøy gir i hovedsak inntrykk av å være ryddig og veldrevet. Vi vil her gjenta de punktene vi tok fram på sluttmøtet:

- Aktivt avvikssystem
- Entusiastisk og handlingsretta bedriftskultur
- Er godt på vei med å fase ut PCB
- Godt utbygd system for vedlikehold og lagerhold
- God lagring og merking av de fleste fraksjonene farlig avfall
- Virksomheten har gjort store anstrengelser for å komme i mål med luktrenging, og er svært positive ift til å klare den praktiske gjennomføringen.

9 Deltakerliste

I tabellen er det gitt en oversikt over deltakerne ved revisjonen.

Navn	Funksjon	Åpn.møte	Intervju	Sluttmøte	Verifikasjon
EWOS:					
Robin Dahl	Fabrikkssjef	x	x	x	x
Trine Marie Meland	Kvalitetsleder	x	x	x	x
Ingrid Stavang	HMS koordinator	x	x	x	
Jahn Åge Birkelund	Vedlikeholdsleder	x	x	x	x
Jarl Ivar Mikkelsborg	mekaniker	x	x		
Anders Eilertsen	Hovedverneombud	x	x	x	
Eirik Pedersen	Hovedverneombud EWOS Norge	x		x	
Fra Fylkesmannen:					
Oddlaug E Knutsen	Revisjonsleder	x	x	x	x
Sten D Bruaas	revisor	x	x	x	x